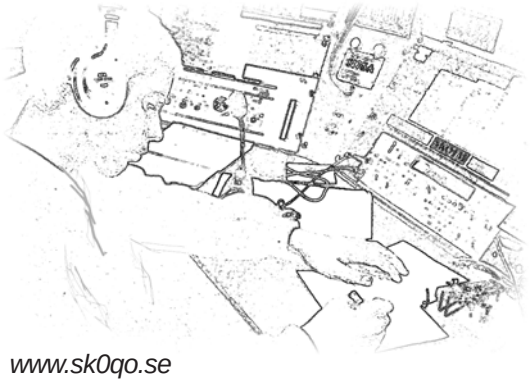

Söd Ra

Södertörns Radioamatörer

Nyhetsblad **2-2014** 2014-08-08 SKØQO

www.sk0qo.se Red SMØFDO - Lasse Ansv utg SMØLYC - Mikael

Lördagen den 27 september kl 10.00 – 14.00

Det är åter dags för vår stora prylmarknad. **Även i år i skolan Fredrik,** som är en yrkesskola mitt emot Fredrika Bremergymnasiet nära Handens centrum, Haninge**.** Adress: Dalarövägen 33. Fri parkering.

Försäljnungen startar kl 10.00 prick!
Insläpp för säljarna från kl 08.00. Vår fina servering ”YL-baren” öppnar kl 09.00.
Det blir som vanligt försäljning av prylar ”allt mellan antenn och jord” Radio, komponenter, data, mm – mycket ”bra att ha”- grejor! Först till kvarn-principen gäller. Såväl privata säljare som radiofirmor kommer finnas på plats.
Entré 20:-, med chans till fina sponsrade priser på inträdesbiljetten.

Incheckning på repeater R3x, 145.6875 MHz./RU6, 434.750 MHz. (-2 MHz shift). Karta och vägbeskrivning finns på *www.sk0qo.se*
Kontaktadress: För bords-bokning och frågor: *prylmarknad@sk0qo.se* eller *SMØFDO* tel 08-500 102 60.
Boka i tid, då borden brukar gå åt som smör på slutsteget!

Välkommen att fynda!

Fyrhelg Finngrundet ILLW 2014

Boka helgen 16 - 17 augusti i era kalendrar. Då kör vi radio från Sankt Erik vid Vasamuseet och luftar signalen 7SØSFJ i ”International Lighthouse Lightship Weekend”!

Södertörns Radioamatörer har varit med sedan starten 1998. På sidan www.illw.net kan du läsa mer om den internationella amatörradio-aktiviteten.

Det här är ett tillfälle även för er nyexaminerade radioamatörer att vara med, antingen som operatör, second operator eller som funktionär. Vi som har varit med ett tag står vid er sida som stöd.

Är du intresserad av att delta kan du kontakta mig på 7s0sfj@sk0qo.se, läs mer på vår hemsida www.sk0qo.se.
73 Wittich SAØBFW, Södertörns Radioamatörer

OBS Skeppsfest !

Som brukligt kommer vi ha en skeppsfest på akterdäck på Sankt-Erik. Lördagskvällen kl 19.00. God mat och ett glatt gäng utlovas.
Kontakta Gun YDQ senast torsdag 14 augusti. *gunahtola@hotmail.com*

ABF
ABF Södertörn

Upplysningar genom:
Lasse/SMØFDO 08-500 102 60 eller
Christer/SAØBFC 073-912 13 06
mail: kurs@sk0qo.se

Anmälningar via www.sk0qo.se

Amatörradiokurs Södertörns Radioamatörer SKØQO hösten 2014

Bli sändaramatör

För Dig som vill bli sändaramatör.
Totalt åtta dagar fördelade på fyra helger. Tider kl **08.30 - 17.00**
Del 1: Lördag - Söndag 4-5 oktober
Del 2: Lördag - Söndag 25-26 oktober
Del 3: Lördag - Söndag 8-9 november
Del 4: Lördag - Söndag 22-23 november
Något utökat innehåll än tidigare, med inriktning på lite praktiska övningar med elektronik, antennbyggen samt trafikteknik/övningar.

Avgift: 550:- plus medlemsavgift för Dig som ej är medlem i SödRa tidigare. Ungdom under 20 år; halva avgiften. Avgiften är inkl fika och anteckningsmaterial. Kurslitteratur SSA kurspaket 350:- tillkommer. Provtagning för certifikat sker sista söndagen kl 13.00. Provavgift ca 200:- betalas separat till provförrättaren.

Avgift till SSA tillkommer för certifikatutskrift.

Kurslokal: Kvarnbäcksskolan Jordbro alt Klubbstugan på Gålö. Transport till Gålö kan ordnas.

Välkommen till fyra intressanta kurshelger!

Söndag 6 juli Gålö kl 11-17
Öppet hus i klubbstugan
Värd: Göran SM5XW

Söndag 20 juli Gålö kl 11-17
Öppet hus i klubbstugan
Värd: Göran SM5XW

Söndag 3 aug. Gålö kl 11-17
Öppet hus i klubbstugan
Värd: Ingemar SMØSYQ

Fredag 15 - söndag 17 aug.
Fyrhelg på fyrskeppet Finngrundet vid Vasavarvet. 7S0SFJ aktiveras av operatörer från SödRa. Anmälan om deltagande som guide/op. till: 7s0sfj@sk0qo.se
Samordnare: Wille SAØBFW.

Lördag 16 aug. kl 19.00
Skeppsfest på St Erik´s akterdäck
Intresseanmälan till: 7s0sfj@sk0qo.se
Detaljerad information kommer på hemsidan www.sk0qo.se
Ansvarig: Gun SMØYDQ

Onsdag 20 aug. Gålö
Kvällsträff i klubbstugan
Mötesvärd: Ingemar SMØDSF

Lördag 23 aug. Vaxholms kastell kl 10-18
Radiodag på Vaxholms Kastell. Arrangörer: TSA i samarbete med SödRa och andra klubbar i SMØ, Vaxholm Radio fyller 100 år.

Onsdag 27 aug. Gålö
Kvällsträff i klubbstugan
Mötesvärd: Ingemar SMØSYQ

Onsdag 3 sept. Gålö
Köra test på kortvåg och speciellt i SAC. Föredrag och diskussion med SM5AJV Ingemar Fogelberg.
Mötesvärd: Leif SAØBQA

Lördag 6 sept. Gålö kl 11.00-16.00
Temadag - Mätningar.
Ledare: Nils SMØFNV

Onsdag 10 sept. Gålö
Kvällsträff i klubbstugan
Mötesvärd: Jocke SMØWED

Onsdag 17 sept. Gålö
Nils, SM0FNV fortsätter med workshopen radiomätningar. Denna gång fokuserar han på SSB-sändare.
Mötesvärd: Allan SAØCBX

Fredag 19 sept. kl 18-22, lördag 20 sept. kl 09-12, Gålö
Förberedelser inför prylmarknaden 27 sept.
Provning, sortering, prissättning mm
Ansvarig: Lasse SMØFDO

Lördag 20 - söndag 21 sept. Gålö
SAC-test CW lör 14.00 – sön 14.00
Ansvarig: Leif SMØDSG

Onsdag 24 sept. Gålö
Packning av säljgods o genomgång med prylmarknadens funktionärer.
Mötesvärd: Jan-Olof SMØIFP

Lördag 27 sept. kl. 10.00 - 14.00
Prylmarknad i skolan Fredrik, Handen
Ansvarig: Lasse SMØFDO

Onsdag 1 okt. Gålö
Kvällsträff i klubbstugan
Mötesvärd: Kalle SMØNUE

Lördag 4 - söndag 5 okt. Gålö
Kurs för amatörradiocertifikat, helg 1
Ansvarig: Lasse SMØFDO

Onsdag 8 okt. Gålö
Antenners strålningsdiagram och vågutbredning i jonosfären'. Roland, SM0BRF, visar och berättar.
Mötesvärd: Ingemar SMØDSF

Lördag 11 okt. – Söndag 12 okt. Gålö
SAC-test SSB lör 14.00 – sön 14.00
Ansvarig: Ingemar SMØDSF

Onsdag 15 okt. Gålö
Kvällsträff i klubbstugan
Mötesvärd: Peter SMØXMU

Lördag 18 - söndag 19 okt.
Jamboree On The Air – JOTA
SödRa bidrar med operatörer o utrustning till scoutkårers hjälp.

Onsdag 22 okt. Gålö
Det här kan man göra – några olika saker. Micke –LYC visar hur han kör remote, Jan-Olof –IFP om vad man skall tänka på när man köper Raspberry Pie/Banana Pie, Lasse –FDO: Vilka antenner har vi nu – hur kan dom användas
Mötesvärd: Lasse SMØFDO

Lördag 25 - söndag 26 okt. Kvarnbäcksskolan.
Kurs för amatörradiocertifikat helg 2
Ansvarig: Lasse SMØFDO

Lördag 25 - söndag 26 okt. Gålö
CQWW-SSB-test
Ansvarig: Ingemar SMØDSF

Onsdag 29 okt. Gålö
Kvällsträff i klubbstugan
Mötesvärd: Leif SAØBQA

Onsdag 5 nov. Kvarnbäcksskolan
Micke, SMØEPX, berättar om SSA´s arbete med EMC-frågor, redogör för olika störningskällor och störningsfall samt metoder att reducera störningar. Även praktisk mätning på filter, ta med egna filter och kärnor. Mötesvärd: Robban SMØTAE

Lördag 8 - söndag 9 nov.
Kvarnbäcksskolan
Kurs för amatörradiocertifikat helg 3
Ansvarig: Lasse SMØFDO

Onsdag 12 nov. Gålö
Kvällsträff i klubbstugan
Mötesvärd: Bruno SM5CBV

Lördag 15 nov. Gålö kl 11.00-16.00
Temadag Raspberry Pie - en liten billig enkortsdator.
Ledare: Jan-Olof SMØIFP
Se annons nästa sida.

Onsdag 19 nov. Kvarnbäcksskolan
'Märkets fyr, ett unikt radioland'. Föredrag av Teemu, SMØW.
Mötesvärd: Robert SMØTAE

Lördag 22 - söndag 23 nov.
Kvarnbäcksskolan
Kurs för amatörradiocertifikat helg 4
Provavläggning söndag.
Ansvarig: Lasse SMØFDO

Onsdag 26 nov. Gålö
Kvällsträff
Mötesvärd: Allan SAØCBX

Lördag 29 - söndag 30 nov. Gålö
CQWW-CW-test
Ansvarig: Leif SMØDSG

Onsdag 3 dec. Kvarnbäcksskolan
'Så jobbar vi på PTS'. Christer, SAØBFC, berättar.
Mötesvärd: Jan-Olof SMØIFP

Onsdag 10 dec. Gålö
Kvällsträff
Mötesvärd: Kalle SMØNUE

Fredag 12 dec.
Julfest kl. 19.00 Ansvarig: Styrelsen

Om inget annat anges startar programmet onsdagskvällar kl 19.30. Fika finns från 19.00 och lokalen är öppen från kl 18.30.

Temadag Mätningar

Lördag 6 sept kl 11- ca 16 med Nisse SMØFNV

Denna gång tittar vi på praktiska mätningar och metoder.

Det blir mera handgripligt där vi lär oss använda oschilloscopet, multimetern, mm i olika kopplingar genom praktiska övningar för var och en. Således mindre teori, men mera praktik.

Vi håller till i klubbstugan på Gålö. Medtag gärna mat att värma i micron, alt. att vi beställer via Gålögrillen.
OBS föranmälan till Nisse FNV.
nils.willart@trueheading.se

FIELD DAY VAXHOLM

Den 23 augusti 2014 arrangeras en radiodag på Vaxholms kastell

Dagen börjar

10.00 **Invigning med anförande av försvarsminister Karin Enström och avtäckning av minnestavla över Vaxholm radio som startade för 100 år sedan.** Chefen för Vaxholms Fästnings Museum, Erik Himmel-strand, berättar om kastellets historia och det nuvarande museet.

Föredrag **kl 11.00** Vaxholm Radio SAF, historisk bakgrund samt kustradiostationens verksamhet.
SM5BF Carl-Henrik Walde och Arne Ahlström

kl 11.45 Stockholm radio SDJ, historiska axplock samt teknik och trafik med framtidsperspektiv. Arild Winge och SM0AOM Karl-Arne Markström

kl 13.30 Agentradio under kalla kriget. SM0HSW Christer Olsén

kl14.15 Signalspaning SM0FIX Jörgen Städje

Radio Nord
återuppstår än en gång och startar sina sändningar med ”Bonjourgänget” bakom mikrofonen.
MV 1512 kHz KV 6065 kHz.

Utställare
Mobinet, Limmared Radio och **DX-supply** visar upp valda delar av sortimentet. Begränsat på grund av båttransporterna. Beställ i förväg om Du önskar någon särskild radio eller tillbehör.

Vaxholms Fästnings Museum
Guidade turer på kastellet och museet. Vi har även en nostalgisk kortvågsstation i drift på museet.

Amatörradio på kortvåg, VHF, UHF
Planerade frekvenser 3.520, 3.750, 7.020, 7.150, 14.250, 21.250, 28.020, 28.450 kHz och
145.525 MHz samt RU4 434.700 MHz (+1.6).

Aktiviteter mellan klockan 10 -17
Radiobussar på kajen och på kastellet. Nostalgi radio, ATV (amatör-TV), APRS (positionering), SDR (mjukvarubaserad radio), Raspberry Pi system, Arduino system, Long range WiFi, AMPRnet med radiolänkar, solcellsdriven radio, fjärrstyrning och mycket annat får du se och kanske prova.

Förtäring
Vid grilltältet kan du handla hamburgare, korv, kaffe, läsk m m. Tag med kontanter!

Hur man tar sig till Kastellet
Vaxholmsbåt från Stockholm, Strömkajen vid Grand Hotel. Se Waxholmsbolagets hemsida.
Buss 670 från Östra station går varje kvart. Avstigning vi Söderhamnsplan i Vaxholm. Gå till kajplats 9.
Taxibåt från Vaxholm, kajplats 9, till Kastellet var 20:e minut. Kostar 50 kr t.o.r, pensionärer och barn 7-12 år 30 kr t.o.r.
Bil – avfart 185 från E18, väg 274 till Vaxholm. Vi rekommenderar starkt någon form av kollektiv transport.
Parkering Myrholmen , strax efter den stora bågbron på Vaxön (kräver lokalbusstransport) och Norrbergsskolan strax efter inträde i 30 zonen, har öppen betalparkering för oss.
Inlotsning 145.525 MHz & RU4 434.700 MHz (+1.6). Mobil 070-688 73 90 OTX, 070-730 78 80 KDG

För eventuella ändringar och fler detaljer se - **www.sk0mt.net**.

Arrangörer: Täby Sändaramatörer SK0MT, Södertörns Radioamatörer SKØQO, Kvarnbergets Amatörradioförening SKØUX, Storstockholms Radioamatörer SKØZA, FRO Norrtälje SLØZG, FRO Stockholm SLØZS,RadioScouter i Stockholm SCØUT, SSAs Ungdomsteam SKØYT och Sveriges Sändareamatörer SSA.

Raspberry Pie - en liten billig enkortsdator.

Temadag: Lördag den 15 november på Gålö kl 11.00-16.00

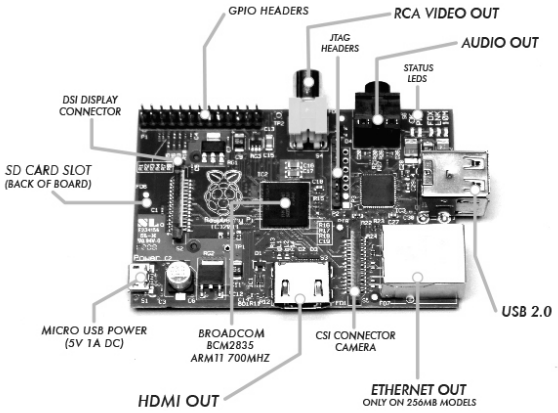

Med Jan-Olof SMØIFP
*Så här kommer du igång - Vi skapar första minnet som du startar med.
*Så här väljer du olika versioner av Linux.
*Anpassning till rätt tid och Svenska.
*Sätt upp den egna mediacenter och titta på SVTPlay, Youtube, Vimeo och annat i ljud, bild eller videoformat.
*Låt din Raspberry Pie styra din D-STAR Hotspot eller D-STAR Repeater via DVRPTR och analog radio t.ex Kenwood TM-D700.
*Så här kontrollerar du din Raspberry Pie Headless, dvs utan skärm och tangentbord.
*Vi tittar på skillnaden mellan Raspberry Pie och Banana Pie.
*Tid för stöd och hjälp till dom som vill implementera någon funktion på egen Raspberry Pie/motsvarande.

Jan-Olof SMØIFP

DHLR Hjärt - Lungräddning.

Onsdag Gålö (dag ej bestämd) DHLR i klubbstugan. Anders SM0DXG. Utrustning finns medtagen denna kväll. Se vidare på vår hemsida när det närmar sig.

Ordföranden har ordet

Det här är skrivet från mitt ”Sommar QTH” i OH6 och vi har ännu en fin och varm sommardag.

Under året 2014 har mycket inträffat och detta tack vare våra eldsjälar, som lägger ned hundratals timmar på klubbens verksamhet och klubbstuga. Vad det handlat om framgår av den goda dokumentation som SödRa-bladet och hemsidan bjuder på i text o bild. Ett stort Tack till er alla, ingen nämnd och ingen glömd.

Masterna finns på plats och monteringen av den stora Mosley antennen fortskrider och snart kan vi köra det första QSO:t på den. Även planeringen av fler band, 6 m, 2 m och 70 cm gör att det kommer att bli en spännande höst och vinter med många QSO. Juli månad har bjudit på mycket värme så det har många gånger varit svårt att jobba utomhus längre tider och med sommaren kommer semester och många flyr storstan, några till Gålö.

Skriv gärna något radioanknutet du känner för och skicka bilder till våra redaktörer, Lasse SM0FDO för SödRa-bladet och Christer SAØBFC för hemsidan *www.sk0qo.se*. De är duktiga och hjälper gärna till med att göra texter lättlästa och redigera bilder. Dina bidrag kommer att uppskattas - Gör slag i saken!

Ett visitkort är framtaget för att finnas på olika ställen och tillställningar, bl.a. finns de på SKØTM nu också. Förhoppningen är att vi ska synas mer och att det ska vara enkelt att få kontakt med klubben.

Jag önskar er alla ett riktigt fortsatt bra och innehållsrikt amatörradioår 2014 med fina DX!

Mikael SMØLYC

Provförättaren dyker upp i vassen

Här ser vi vår provförrättare/ skarprättare Robban/SMØTAE som har skaffat båt. Med säker hand kör han BQA:s fyrhjuling med släp till stranden på Gålö!.

Sjösättning. Båten verkar flyta. Bara han inte är ute på för djupt vatten, eller tar sej vatten över huvudet ska det vä1 gå bra!

Text SMØFDO, Foto: SAØBQA

QO-net och SSA-bulle på SKØQO/R

Varje ***söndagskväll kl 20.30*** svensk tid.

Kanal **R3x - 145.6875 MHz och RU6 - 434.750 MHz** (minus 2 MHz skift). Aktuell info från klubben och övriga landet.

Första SSA-bullen sänds söndagen den 17 augusti. Kom med och checka in!

SKØQO-nät på kortvåg

Söndagar kl 10.00 SNT/SST på **3633 kHz** +/- QRM kör vi även i fortsättningen. Vi hoppas att fler amatörer hit-

Nya medlemmar. Välkomna!

	Adam Dunlap	STOCKHOLM
	Axel Dunlap	STOCKHOLM
	Edda Karow	STOCKHOLM
	Håkan Persson	ÄLTA
	Ulf Palmqvist	STOCKHOLM
	Mats Gulich	HANDEN
	Märt Söber	HANDEN
SAØADQ	Udo Karow	STOCKHOLM
SAØBJD	Åsa Karlsson	UTTRAN
SAØCLI	Johan Adler	FARSTA
SA3AYB	Stig Persson	GÄVLE
SMØZEU	Ann Lundell	VAXHOLM
SMØRXR	Lars Johansson	HUDDINGE
SMØTVA	Kenneth Bengtsson	VÅRBY

Silent Key:s

XYL/YX	Gun Nordlöf	JOHANNESHOV
SM3XOR	Conny Blomström	HALLEN
SM5ALX	Bertil Verri	KUNGSÄNGEN

Donation

Bertil Verri SM5ALX lämnade oss för ett par månader sedan helt oväntat efter en tids sjukdom.

Han gjorde inte mycket väsen av sig, men var en sann radioamatör med ett gediget radiointresse.

Han har alltid varit väldigt mån om klubben och i samband med medlemsavgiften har han lämnat extra bidrag till kassan. Vi fick tidigare också det slutsteg Drake L7 som används till ena radion i shacket.

Bertil har donerat **hela** sin utrustning till klubben. Det är utan tvekan en av de största donationer vi hittills fått!

T. ex. flera tranceivers som TS2000, TS480 med fjärrstyrning SM2O, Elecraft KX3, ICOM R7100 och mycket mer i väldigt fint skick.

En hel del av utrustningen kommer vi troligen att behålla, och vi tror att Bertil ville det också. Det vi inte har användning av säljes via hemsidan på medlemsauktion eller på vår Prylmarknad.

Det är med stor tacksamhet vi tänker på Bertil samtidigt som vi sörjer!

Styrelsen Södertörns Radioamatörer

Drömresa till Karibien/Dominica?

Vår trogne medlem Ove Sjöström SM7XBI (före detta SMØ), inbjuder SödRa-medlemmar till en vistelse på ön Dominica i Karibien. Mycket gärna med YL/XYL.

Goda möjligheter att få en licens och köra radio med ett rart prefix. Då Ove är ende amatören på ön under sin vistelse där är prefixet synnerligen eftertraktat.

Antenner och radioutrustning finns på plats, Carolina Windom för 80/40 m och beam för högre frekvenser.

Ove disponerar en våning med flertalet rum, endast 150 m från Beachen/Karibiska sjön under tiden 1 december - 1 april.

Kostnaden är med svenska mått blygsam, ett litet hyresbidrag till Ove, handla billigt eller ät lunch ute för 20:-. Priset på flygresor har sjunkit drastiskt sedan dollarturister i allt större utsträckning väljer lyxkryssningar.

Intresserad? Kontakta Ove SM7XBI.

I SödRa-bladet nr 2 - 2011 finns ett reportage om Ove. Tidningen finns för nedladdning på hemsidan.

Det här är historien om fyra människor vid namn:

Alla, Någon, Vemsomhelst och Ingen.

Ett viktigt jobb måste utföras och **Alla** var övertygade om att **Någon** skulle göra det. **Vemsomhelst** kunde ha gjort det, men **Ingen** gjorde det, för det var **Allas** jobb. **Alla** tyckte att **Vemsomhelst** kunde göra det, men **Ingen** insåg att **Alla** inte skulle göra det.

Det hela slutade med att **Alla** skyllde på **Någon**, när **Ingen** gjorde vad **Vemsomhelst** kunde ha gjort!

Kom och lyssna till OVE, SM7XBI på Kastellet den 23 augusti. Han var en gång chefstekniker på Radio Nord!

Radio Nord återuppstår för en dag på Fieldday Vaxholm den 23 augusti!

Radio Nord blev och är ännu Sveriges största och mest uppmärksammade reklamradio genom tiderna. Lyssna denna dag, t ex i din bilradio, på MV 1512 kHz
eller KV 6065 kHz.
De ursprungliga journalisterna sänder då från kastellet. Kom och bli intervjuad!
Det var faktiskt från Kastellet som den första rundradiosändningen någonsin genomfördes i Sverige år 1919.
På nätet finns Radio Nord Revival på adresserna:
http://www.radionordrevival.blogspot.se/
https://www.facebook.com/groups/144438508950612/

Mellanvåg 1512 kHz AM

Kortvåg 6065 kHz AM

Radiodag lördagen 23 augusti på Vaxholms Kastell

Funktionärer/operatörer/hjälpredor från SKØQO sökes.

Vi deltar tillsammans med flera klubbar i SMØ. Alla kan göra nytta och göra detta till en lyckad dag! **Detta blir en superfieldday!**

Kontakta Robban SMØTAE!
robert.malmqvist@telia.com

SAQ GRIMETON RADIO – ETT STYCKE SVENSK RADIOHISTORIA I VÄRLDSKLASS

De sex 127 meter höga antenntornen

av SB6CD Roger.

Den som i bil färdas längs E6an i höjd med Varberg eller åker tåg på Västra stambanan och riktar blicken österut kan knappast undgå att lägga märke till sex höga radiomaster som majestätiskt reser sig mot skyn. Som ett storslaget monument över en svunnen tid står radiostationen Grimetons torn där likt utropstecken i den halländska geografin. Men för inte så längesedan var det nära ögat att stationens magnifika antennpark – enastående i sitt slag – skulle få skatta åt förgängelsen och jämnas med marken. De som från början ville att hela rasket skulle rivas tog emellertid sitt förnuft till fånga. Inflytelserika personer som pekade på vilka betydande historiska såväl som kulturella värden som skulle gå till spillo vid en eventuell demolering - opinionsbildare, radioentusiaster och andra eldsjälar – lyckades till slut få politiker och beslutsfattare att inse vad det var som i själva verket stod på spel och anläggningen kunde mirakulöst nog räddas till eftervärlden. Det som således en gång betraktades som ett förfulande inslag i de vackra halländska omgivningarna och en skrotfärdig anläggning dyr att hålla i drift, hamnade istället år 2004 – för tio år sedan - på UNESCOs lista över kulturarv. Motiveringen för världsarvs-utnämningen får tala för sig själv:

Varbergs Radiostation i Grimeton är ett unikt och enastående monument som representerar utvecklingsprocessen inom kommunikationsteknologin under perioden efter första världskriget.

Det är så sant som det är sagt!

Grimeton ligger förvisso inte nästgårds för den som bor i SödRas huvudsakliga verksamhetsområde, men avståndet borde ändå inte avskräcka någon från att besöka radiostationen, antingen som ett spännande utflyktsmål i sig eller som en intressant och lite annorlunda sevärdhet, väl värd en avstickare om man ändå skulle befinna sig på resa söderut i vårt avlånga land. Under sommaren har Världsarvet visningar på svenska och engelska varje dag men det finns även andra intressanta aktiviteter som står på programmet.

Sålunda driver t ex Varbergs Sändaramatörer en amatörradiostation på området med signalen SK6SAQ. Under sommarmånaderna, t o m augusti, kommer stationen i princip att vara bemannad tisdagar kl 19.00 – 21.00 SNT och torsdagar kl 11.00 – 13.00 för sändningar på frekvenserna 14035 och 3535 kHz (CW) samt 14215 (SSB). QSL-manager är SK6DK men kort kan även sändas via SSAs QSL-service.

Radiostationen i Grimeton, som primärt tillkom för att hantera trådlös telegramtrafik mellan Sverige och USA, dit många svenskar på den tiden hunnit utvandra, invigdes officiellt den

SM6NM Lars Kålland, f t ekiperad i tidstypisk uniform från dåvarande Televerket, gör sig beredd att nyckla ut Alexandersondagens särskilda budskap på 17,2 kHz.

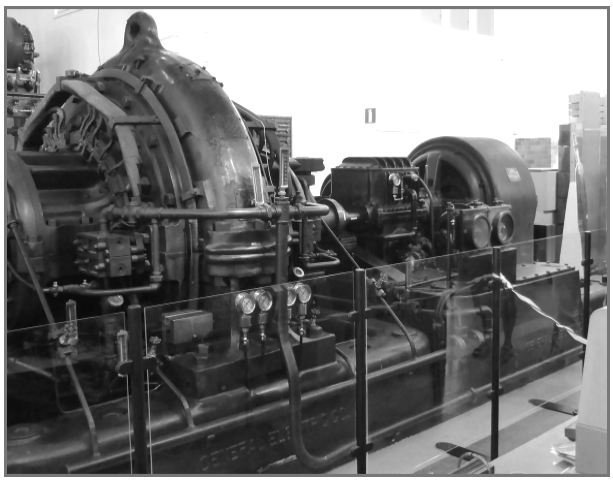

Alexandersonalternatorn i hela sin prakt

Sändarsal, sidobyggnad och den moderna log-periodiska antennen

2 juli 1925 av dåvarande kung Gustaf V men togs i bruk redan i december 1924.

Till en början sände stationen, som fick signalen SAQ, på den mycket låga frekvensen 16,7 kHz, senare ändrad till 17,2 kHz. Radiovågorna, som alstras av en alternator – en roterande elektromagnetisk generator som ger en sändareffekt på 200 kW - konstruerades på sin tid av en svensk-amerikansk ingenjör, Ernst Alexanderson, föga känd på denna sida Atlanten men en uppskattad och respekterad uppfinnare ”over there”. Inalles 18 alternatorer kom ungefär samtidigt att installeras i ett globalt nätverk av långvågsstationer där navet låg på Long Island, inte långt från New York. Av dessa 18 anläggningar finns idag endast en station kvar, nämligen Grimeton, tillika i fullt operativt skick!

Alexandersonalternatorn är alltså en sändare för långvåg. Den består i huvudsak av tre delar: en drivmotor, en kuggväxel samt själva högfrekvensgeneratorn. Den är placerad på ett gediget stålfundament i sändarsalen och väger sisådär en 50 ton. Aggregatet, som för ett förfärligt liv när det är i drift, är m a o inte något som man utan vidare drar in i shacket hemmavid. Men tiderna var annorlunda på nittonhundratjugotalet:

Första världskriget hade lagt Europa i ruiner och flera av de transatlantiska kablar som på den tiden förmedlat teletrafik mellan gamla och nya världen hade förstörts. Trådlös telegramtrafik innebar ett nytänkande som, om det ville sig väl, skulle kunna föra det goda med sig att risken för ytterligare störningar i förbindelserna, t ex genom krigshandlingar, eliminerades. Det skulle i praktiken visa sig att det nya trafiksättet blev både stabilt och tillförlitligt och så gott som all telekommunikation från Sverige till Nordamerika men även till den amerikanska kontinentens sydligare breddgrader kom så småningom att förmedlas via Grimeton. Det skulle dröja ända till 1938 innan den nya tekniken med elektronrörssändare för kortvåg började användas vid sidan av de ursprungligen två alternatorer som fanns installerade i Grimeton.

Radiostationen i Grimeton är idag ett rikt och levande kulturarv som vi har all anledning att vara stolta över, radioentusiaster eller ej. Den utgör tveklöst ett viktigt minnesmärke över radions fascinerande historia och utveckling över tiden. Stationens ståtliga sändarmaster reser sig som ett från alla väderstreck siktbart landmärke i en i övrigt lantlig idyll och hela anläggningen är lätt tillgänglig för allmänheten. Men stationen är inte enbart monument och museum utan Världsarvet hyr exempelvis idag ut sändningstid med både moderna kortvågssändare och antenner, faciliteter som på kommersiell basis ställs till radiovärldens förfogande.

Några reguljära sändningar på långvåg i egen regi sker dock inte längre, sånär som vid två tillfällen då SAQ går ut med ett kort meddelande på Morse: på Alexandersondagen (varje år på söndagen närmast den 1 juli) samt på julaftons morgon, då man antingen kan vara hemma och försöka lyssna på sändningen, om man har tillgång till den rätta utrustningen, eller alternativt vara med när sändaren dras igång och budskapet sänds ut över världen. Frekvens är som redan nämnts 17,2 kHz.

För dem som vill läsa mer om Världsarvet och radiostationen i Grimeton, dess historia och nuvarande aktiviteter, vill jag i första hand rekommendera två webbsidor med all önskvärd information: Världsarvets egen hemsida *www.grimeton.org* och Vänföreningen Alexanders dito *www.alexander.n.se*

Välkommen till Grimeton, en pärla i svensk radiohistoria!

SB6CD Roger

(Världsarvsambassadör för Grimeton)

Nya prov för blivande radioamatörer

En helt ny frågebank att användas vid certifikatprov för amatöradiocertifikatet har tagits i drift. Den nya frågebanken som ska användas från den 1 juli i år omfattar betydligt fler ämnesområden än den tidigare och möter bättre de krav på innehåll och bredd som ställs.

Lagen om elektronisk kommunikation ändras

I samband med att Lagen om elektronisk kommunikation ändrades den 1 juli 2011 fick åter Post- och telestyrelsen, PTS, uppdraget att ansvara för certifiering av radioamatörer, något som saknats sedan lagen infördes 2003. Det var helt enkelt en uppgift som man missade vid lagskrivningen och ingen myndighet fick därför utpekat uppdrag att sköta certifieringen av radioamatörer. Samma förhållande gällde, och gäller fortfarande, för VHF-certifikat för fritidsbåtsägare, för där är problemet fortfarande inte löst och ingen myndighet är utpekad som ansvarig för certifieringen.

I samband med förändringen av LEK så fick PTS möjlighet att ge tre organisationer, ESR, FRO och SSA, rätten att förrätta prov och att efter godkänt prov tilldela certifikat för amatörradio. Dessa tre organisationer gavs också en unik möjlighet att tillsammans vara med och revidera den befintliga frågebanken, ett arbete som dock inte föll alltför väl ut. Till slut övertog PTS arbetet och slutförde själva arbetet med den nya provfrågebanken.

CEPT-rekommendation är riktmärke

CEPT har arbetat fram ett dokument som beskriver de ämnesområden som bör finnas repreenterade i utbildningen för det fullvärdiga amatör-

radiocertifiaktet, s.k HAREC. CEPT-rekommendationen i sig är dock inte tvingande men många länder, både inom och utom Europa och däribland Sverige, har anammat den rekommendationen att utgöra en gemensam kravmall för amatör-radiocertifikatet.

Den tidigare provfrågebanken, och kursmaterialet, täcker inte de ämnesområden som framgår av CEPT-rekommendationen och det var den främsta anledningen till att provfrågorna behövde revideras. De nu framtagna provfrågorna motsvarar bättre kraven i HAREC även om det fortfarande är några områden som bedöms vara mindre viktiga för den blivande amatören och därför har tonats ned eller berörs med endast enstaka frågor.

En nyhet med den nya frågebanken är att det finns möjlighet att göra övningsprov direkt på nätet för att se hur kunskaperna står sig jämfört med kraven för dagens blivande amatörer.

Övningsprovet är alltså samma slumpvis utvalda frågor som används till de skriftliga certifikatproven och efteråt får du direkt reda på om du klarat provet och om du inte gjort det får du tips om vilka områden du bör studera närmare.

Provet består som tidigare av två delprov, provet i reglemente, regler och trafikmetoder och teknikprovet, inklusive elsäkerhet. Varje fråga har fyra svarsalternativ som alla kan vara rätt eller fel svar på frågan. Alla alternativen måste därför besvaras, inte bara det som man anser är rätt.

Provet om regler omfattar 30 frågor och teknikprovet 43, varav tre är om elsäkerhet. Varje rätt besvarad fråga ger fyra poäng och gränsen för godkänt är 105 resp 152 poäng i de två delproven.

Elsäkerhetsfrågorna är obligatoriska och måste vara helt rätt besvarade för att teknikprovet som helhet ska vara godkänt.

Inte svårare men fler områden

Provfrågorna i sig är överlag inte svårare än de tidigare men de täcker en större bredd så det kan ändå upplevas som att provet blivit svårare helt enkelt eftersom det är mer att läsa. Men möjligheten att öva är ju betydligt större än tidigare så det kanske jämnar ut sig.

Att bara mekaniskt lära sig de rätta svaren genom att göra flera övningsprov är naturligtvis möjligt men med tanke på att frågebasen idag omfattar drygt 700 frågor så har man i så fall lärt sig en hel del ändå.

Provfrågorna kommer fortlöpande att utvärderas och revideras och nya frågor kommer att tillföras vartefter inom de områden som ännu är lite tunnare på frågor eller om bestämmelser ändras. Även formuleringar och svarsalternativ ses fortlöpande över för att inte vara tvetydiga eller otydliga.

Du kan läsa mer om de nya provfrågorna på PTS hemsida, *www.pts.se*, under e-tjänster. Vill du gå direkt till amatörradiosidan är länken *hamradio.pts.se*.

Christer /SAØBFC

Tom Tits Experiment – något för radioamatörer – Javisst!

Barnbarnen från Oslo ville gärna ha med mig på en tur till Södertälje för besök på Tom Tits. Jag tyckte nog att badstranden skulle locka mer, men eftersom vi hade varit vid klubbstugan på Gålö någon dag tidigare lät jag mig övertalas. Det var mitt andra besök på Tom Tits och jag åker gärna dit igen.

Här finns allt möjligt som beskriver och ger exempel på teknikens grundlagar, presenterat både inom- och utomhus på ett lockande och intressant sätt. Tillika en trevlig restaurang med ett jättebra a la carte-bord.

Den bifogade bilden visar ett test, där Carine bl.a. kan konstatera hur örat fungerar och vilka frekvenser hon hör. Min

förhoppning är att hon en gång blir sändaramatör. Jag tycker det ser ut som hörlurarna och mikrofonen passar henne.

Göran SM5XW

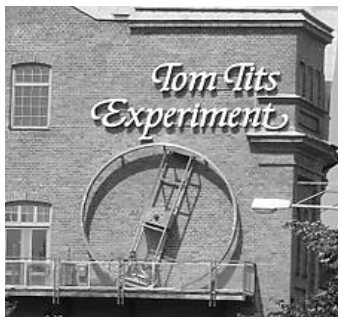

YOTA 2014 – Finland

Nu har vi precis återvänt från Virrat, Finland, platsen för årets upplaga av YOTA, *Youngsters On The Air*, ett återkommande internationellt ungdomsutbyte för sändareamatörer. Veckan, som pågick mellan den 15 till den 22 juli, var fylld med olika aktiviteter med syfte att både utveckla våra färdigheter inom amatörradio samt att lära varandra om våra olika nationaliteter och kulturer.

Den svenska gruppen leddes av vår fantastiske ungdomskoordinator Johan SA0BJM och senare vikarierande lagledare och SSA-ordförande Tore SMØDZB samt utav vår vice gruppledare och deltagare Mattias SA0AZT. De ungdomar som deltog var jag Andreas SAØCAD, Alexander SAØCAV, Joakim SAØBSJ, Sofie SA5CKZ och Markus SA3BPG.

Upplägget varierade, men en typisk dag kan sammanfattas enligt följande; dagen börjar med en rejäl frukost innehållande bland annat bröd, yoghurt, juice och eventuellt finska traditionella rispiroger. Därefter tar morgonens första aktivitet vid, en uppiggande *energizer* ledd av något av de deltagande länderna. Dessa kan innefatta allt ifrån namnlekar till dragkamper och sten.sax-påse dueller. När alla nu var pigga och alerta var det dags för föreläsningar och presentationer eller någon av de olika *workshops* som anordnats. Sedan var det lunch och direkt efter den fortsatte sedan förmiddagens aktiviteter. På kvällen efter middagen var det också blandat på schemat, då dessa kunde bestå av antingen presentationer eller saker så som bastubadande och skattjakter.

Radiokörandet på den officiella stationen OH2YOTA var tyvärr något begränsat då trycket var hårt. Alla 15 deltagande länder ville naturligt vis köra så mycket som möjligt, vilket i kombination med att det endast fanns två stycken riktiga stationsplatser gjorde radiotiden per person något låg. Dock var körandet på den över 30 meter höga masten desto roligare när tiden väl infanns sig. Utöver kortvågen var det också möjligt att köra 2 meter och 70 centimeter på den lite lägre masten bredvid, samt satelliter med hjälp utav en satellit-följare.

Det anordnades också flera olika tävlingar, exempelvis en *off-air* test där bänkarna var olika band och rösten sändaren, samt en 2 meters portabeltest där endast handhållna radioapparater med standardantenn och maximalt 5 watts uteffekt var tillåtna. Mycket roligt!

Allt som allt kan sägas att veckan har varit mycket givande med många nya radiovänner och inte minst mersmak för radiohobbyn som resultat. Jag hoppas verkligen att jag får möjlighet att delta i någon liknande aktivitet igen, men till dess blir det till att fila på den egna stationen här hemma med bland annat störjakt och antennbyggen, allt efter inspiration från föreläsningar och *workshops* i Finland.

Andreas Edvardsson
SAØCAD

(Red. lyckades få ett QSO på 20 CW. Vy TNX!)

Andreas SAØCAD, Alexander SAØCAV och Joakim SAØBSJ.

Härliga dagar vid klubbstugan på Gålö

Sommaren 2014 går säkert till historien som en av de bästa och varmaste någonsin? Med min ålder minns jag 1955 som en rekordsommar i likhet med det vi nu upplevt. När jag skriver detta avläser jag i skuggan sent på eftermiddagen den 23 juli, 29,6 °C, i Jordbro. Inomhus är det något svalare.

De annonserade öppetdagarna under sommaren har lockat en del av medlemmarna att besöka klubbstugan på sköna Gålö och jag vill påstå att de som utnyttjade den fina möjligheten till ett stärkande bad i bräckvatten inte ångrade det. Annars var det ”skuggan” som gällde.

För några få blev det ett och annat QSO, men inomhussittande lockade minimalt. Trevligt umgänge mellan besökarna med kaffe, korv o hamburgare prioriterades och vi tackar alla de som hjälpte till med servering o grillning på ett utmärkt sätt.

Alf SMØNHL kom till stugan den 20 juli försedd med en föredömlig ”paketlösning” för radioutflykter och vad var bättre än att rigga utrustningen med vertikalantenn på verandan med sjöutsikt.

Här finns också möjligheter att ansluta till ett flertal befintliga antenner.

Gör gärna som Alf. Åt ut till stugan lite oftare. Från Jordbro tar det bara 15 minuter med bil i skön natur.

Bilderna från våra ”öppetdagar” och fieldday talar sitt eget språk.

Göran SM5XW

9 el Mosleybeam ska upp i masten

Bengt YX o Ronny XMX.
Benke tyckte det var varmt!

Även blommor blir törstiga!

Ulf /DWK gillade Alf /NHL:s portabelrigg!

Mysiga altanen under segelduken drar folket till sig i värmen!

Genial lösning på portabelkörning! Tillhör SMØNHL.

I toppen ska beamen sitta. För tillfället ser vi Jocke WED längst upp!

Vänskapsband genom amatörradion / En solskenshistoria i svensk sommarvärme.

Under mina utlandsvistelser, längre och kortare perioder, har jag genom åren knutit många fina, personliga kontakter ofta genom amatörradion. Då och då händer det att man stöter på någon personligt bekant på banden och även genom ”eyeball”.

I oktober 2012 tillbringade vi några veckor nära Barcelona i Spanien. Vid ett CQ på 21 MHz visade det sig att min rundstrålande GP gick riktigt bra och svar kom från N3ZS. Det var James 5Z4FV, som jag lärde känna under mina tre år i Kenya 1991-94. Hans amerikanska signal hade jag glömt och han fick påminna mig om att vi träffats många gånger i Nairobi. Oj, vilken överraskning - och det blev förstås mer talat om Kenya än teknik under vårt QSO.

I slutet av juni i år fick jag ett mail från honom, där han frågade om vi var hemma i Sverige under juli månad. Han skulle arbeta några dagar med miljöfrågor i Flen på ett stort företag och undrade om vi skulle kunna träffas. Jag hoppades att han skulle få tid att övernatta här för att bl.a. kunna visa honom vår vackert och störningsfritt belägna klubbstuga. Tyvärr blev hans engagemang i jobbet alltför tidskrävande och vi gjorde upp om att före hans återresa träffas lördag förmiddag för brunch. Det blev på restaurang

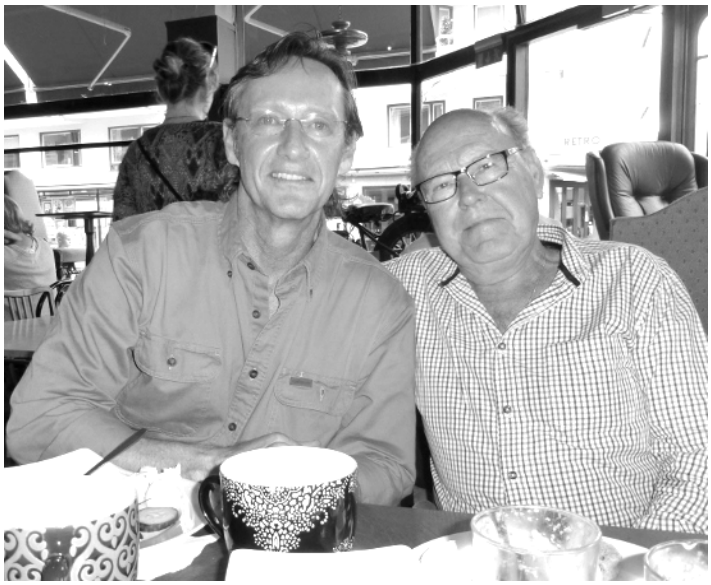

String på Söder nära hans hotell - givetvis ett kärt återseende efter 20 år, vilket också XYL Jorunn uppskattade.

James är numera bosatt i USA, Elverson PA och kör radio både därifrån och under tre månader om året från Nairobi, Kenya.

Vi är inställda på att försöka med sked när han om några veckor är åter på Hemma-QTH´t. Se även www.qrz.com - 5Z4FV - N3ZS

Göran SM5XW

MFJ-269 – ett utmärkt bra instrument för antennmätningar

MFJ HF/VHF/UHF SWR ANALYZER står det på fronten.

Instrumentet som är batteridrivet har ca-måtten 18 x 10 x 8 cm.

En behändig väska med bärrem hör till och är bra då man är ute i antennfarmen och mäter.

Som synes av rubriken har instrumentet ett stort mätområde som täcker både kortvågen och våra högre frekvenser.

Av vidstående foton framgår att fronten har ett ”digitalt fönster” och därunder två analoga visarinstrument, det ena för SWR (stående våg) och det andra för impedans.

Jag vet av erfarenhet att många amatörer förpassar mätinstrument till civilingenjörens värld, men i det här fallet stämmer det inte. Det är lätt att använda och ger värdefulla upplysningar om de objektet man mäter på.

Med hjälp av det analoga instrumentet för SWR hittas lätt ett minimum och vill man ha det avlästa värdet i siffror finns de i det digitala fönstret.

Jag har själv nyligen mätt på mina fyra kortvågsantenner och till del fått bekräftat mina praktiska erfarenheter från användningen. Här ett exempel:

Min horisontella loop-antenn har en längd av ca 84 m och formen av en romboid. Den går i stort sett fint att stämma av på alla kortvågsband, men jag använder den i huvudsak på 80, 40, 20 och 17 m. Mina mätningar visar att jag på 80 m har ett minimum SWR, 2,0-2,5 mellan 3,5 och 3,9 MHz, vilket betyder att större delen av tillmatad effekt går ut, ca 80-85 W av 100.

På 40, 20 och 17 m är det sämre beställt, men erfarenheten från de QSO´n jag haft på dessa band är att den också ”går bra” här. På 40 m ligger SWR minimum (under 3,0) mellan 6,25 och 7,0 MHz. Kanske kan det vara aktuellt att korta antennen något?

Det visade sig också att jag får ett bättre resultat avseende SWR om jag mäter direkt på loopen och inte via min antennväxel, vilket kanske inte är så konstigt.

Ett stort TACK till Dig Ingemar -SYQ som välvilligt lånade ut instrumentet. Det har varit riktigt kul att under dessa sköna, varma sommardagar göra antenn-mätningar.

En rekommendation till klubben är att köpa in ett liknande instrument för utlåning. Jag tror att många kan vara intresserade att göra enkla mätningar med att väl fungerande och praktiskt instrument som detta.

/Göran SM5XW

Det är ett bra tips, vi har visserligen en enklare variant MFJ-259 som tyvärr bara funkar ibland. /Red

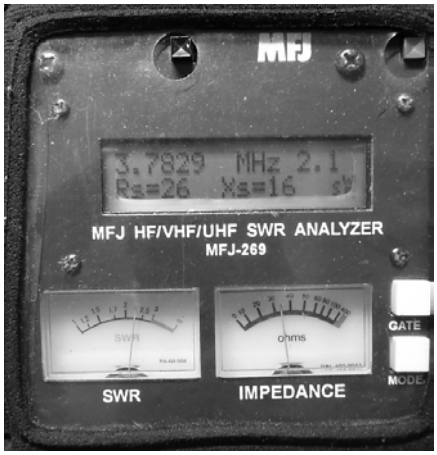

Enkelt handhavane och överskådligt.

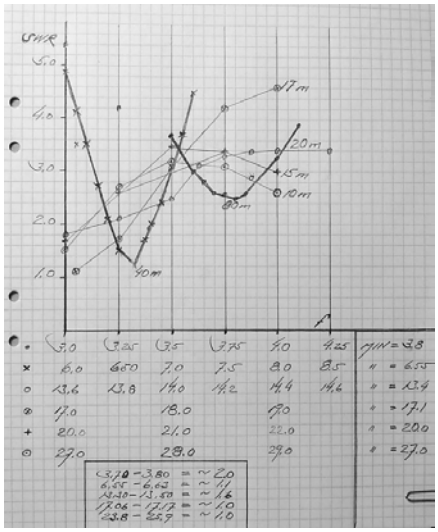

Mätkurvor på antennen som stående-vågmässigt inte är bra överallt, men fungerar trots detta på många band.

Sprid ljus med Raspberry Pi

Christer SAØBFC

Raspberry Pi är ju som många säkert vet en mycket liten dator som kan användas till mycket varierande arbetsuppgifter. Den är stor som ett kreditkort, i allt väsentligt uppbyggd som en vanlig PC men den har inte samma kraftfulla processor, inte lika mycket minne och ingen hårddisk, även om det går att ansluta en yttre sådan.

Rapberry Pi skapades ursprungligen som en utbildningsdator som skulle kunna användas i undervisningen, och vara flexibel och billig. Den använder därför operativsystemet Linux, som är gratis och mycket kompetent och kan byggas ut i det oändliga. Den har några få anslutningar, för ström, TV-skärm, USB och ljud.

En Raspberry Pi kostar idag runt 350 kr och kan enkelt köpas t.ex på Kjell och Co. Glöm inte köpa till en färdig låda, en passande strömförsörjning och ett minneskort också så kan du snabbt komma igång med försöken. Totalt blir kostnaden strax över 500 kr för det som krävs för att kunna börja labba, om du har en TV och lämplig mobilladdare med mikro-USB och som kan lämna minst 800 mA.

Med din ”Paj” kan du bygga många kul saker, t.ex en mediadator till din TV, du kan styra din rigg med den, avkoda DMR, bygga en DMR-gateway eller ha den som byggsten för t.ex en D-starrepeater och du kan ha den för att lära dig programmera.

Nedan kommer jag att ge lite ideer om hur du kan styra dina lampor och andra saker i hemmet som alternativ till alla de klockströmbrytare som brukar förekomma i ett normalhem som går fel efter elavbrott och vid övergång till och från sommartid. Det går också lätt att utöka med fjärrstyrning via internet eller SMS om så önskas.

Cron håller rätt på tiden

I Unix- och Linux-värden finns det en enkel funktion för att schemalägga händelser, den kallas ”Cron”, efter det grekiska ordet ”chronos” som betyder tid. Cron har en konfigurationsfil som heter crontab och i den läggs de olika händelserna in med starttid och med vilket kommando som ska utföras. Du kan ange starttiden med timme, minut, veckodag, dag i månaden och månad så du har alla möjligheter att ange exakt när saker ska göras. Om en sak ska utföras alla dagar kan du ange ”*” i veckodag-, dag- och månadskolumnen, och om du t.ex vill att en sak ska utföras varje hel timme anger du ”0” i minut och ”*” i de övriga kolumnerna. Vill du istället att det ska utföras varje hel timme men bara på måndagar så anger du istället ”0” i minut och ”1” i veckodagskolumnen osv. Cron ger dig värdefulla möjligheter att schemalägga händelser med stor flexibilitet vilket kommer till pass i lampstyrningen.

En ”paj” har i grundutförande bl.a en anslutning till HDMI-skärm, två USB-portar och en nätverksanslutning för trådat nät men ingen anslutning till trådlösa nät. Små WiFi-enheter att sätta i USB-porten kan du dock köpa för mindre än en hundring så det är lätt löst. Tänk bara på att din ”paj” inte kan leverera hur mycket ström som helst via sin USB-port utan lägg hellre till en extern USB-hub, med extern strömförsörjning, om du ska ha flera saker anslutna via USB, t.ex ett tangentbord och mus. Inget hindrar dig heller från att ansluta en USB-hårddisk om du vill lagra mycket data, t.ex filmer eller bilder som du visar på din TV med ”pajen”.

Tänd och släck

För att tända och släcka t.ex lampor använder du sådana radiostyrda strömbrytare som du kan köpa på t.ex Clas Ohlsson. Nexa är ett fabrikat som brukar vara relativt billigt och med god funktion men det finns flera. Tänk bara på att alla inte är kompatibla med varandra.

Men hur kan du styra en sådan strömbrytare med din ”paj”? Jo, den enkla lösningen heter ”Tellstick” som du kan köpa på flera ställen från knappa 500 kr men den billigare lösningen är att bygga om en manuell fjärrkontroll så den går att styra med datorn. Hur det går till får bli en annan artikel.

Tellstick finns i flera olika modeller, den enklaste är USB-ansluten och du kan bara sända med den medan Tellstick Duo även kan ta emot meddelanden från trådlösa sändare. Tellstick Net ansluter du via nätverket men i övrigt är den som en Duo. Den första är den billigare medan Tellstick Net är den dyraste.

En liten notering bara: tänk på att strömbrytarna vanligen arbetar i ISM-bandet på 433 MHz vilket gör att du med fog kan betrakta bygget som ett amatörprojekt men du kan också riskera att störa ut funktionen med din rigg om du sänder på 70 cm samtidigt som du skickar kommando att tända en lampa.

Tellstick tillsammans med Nexa

Med en Tellstick i ”pajens” USB-port (eller hellre via en strömförsörjd USB-hubb) och några fjärrströmbrytare så kan du börja labba med det och komma på

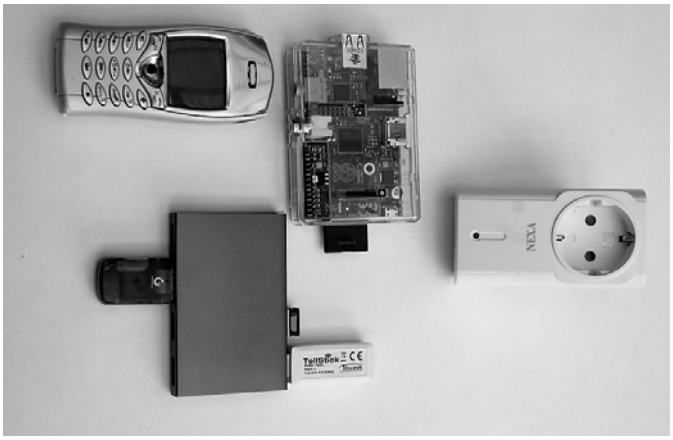

De ingående delarna: en ”paj”, en USB-hub, en Tellstick-sändare och mottagare och en telefon för fjärrstyrning och den trådlöst styrs via blåtand.

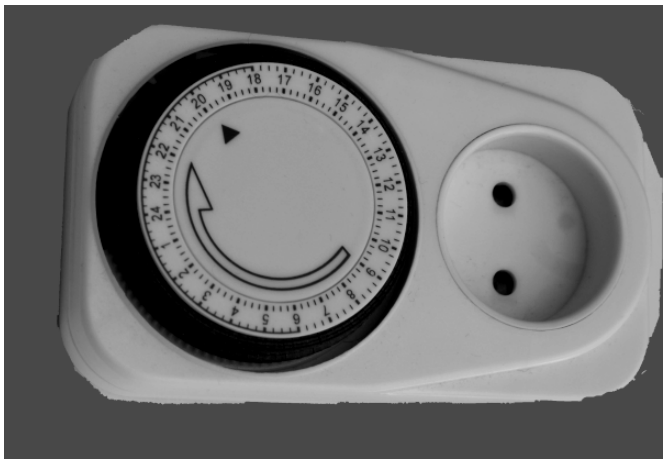

Delarna i vänstra bilden ersätter denna, en mekanisk klockströmbrytare. Smart och mycket tekniskt!

hur du vill att det ska fungera. Med programmet ”TelldusCenter” kan du lägga in dina strömbrytare och enkelt styra dem manuellt för att prova hur du vill att det ska fungera. Med små enkla skript kan du sedan med ”pajen” helt automatiskt tända och släcka t.ex en utebelysning, styra motorvärmaren till bilen, mysbelysningen i fönstren eller belysning och värme i sommarstugan osv

Programmet tdtool, som läser samma konfigfil som Telldus Center, kan du använda i dina skript för att styra de olika strömbrytarna som du lagt in i Telldus Center.

Nu kommer programmet ”cron” väl till pass som gör att du kan tända och släcka på speciella tidpunkter vissa dagar tillsammans med tdtool.

Så här kan du skriva i crontab om du tex vill tända i köket varje morgon men lite senare på lördag och söndag:

```
30 05 * * 1-5  /usr/bin/tdtool —on 3
30 07 * * 6-7  /usr/bin/tdtool —on 3
```

Första kolumnen är minut, andra timme och den femte är veckodag där 1-5 är vardagarna och 6-7 lördag och söndag. Lamporna tänds alltså halv sex på vardagar men halv åtta på helgen. På motsvarande sätt kan du sen släcka på kvällen.

Delen **/usr/bin/tdtool** är det kommando (tdtool) som ska utföras och ”—on 3” är vilken strömbrytare som ska aktiveras för att tända i köket.

Med hjälp av den fjärde kolumnen, månadsnumret, kan du anpassa tändningstiden beroende på årstiden eftersom solen går upp senare och ner tidigare på vintern.

En annan möjlighet att lösa det är att ha en ljussensor som kontrollerar hur ljust det är och anpassar till det vilket ger en ännu mer flexibel lösning.

Fjärrkontroll

Har du en gammal mobiltelefon som du kan ansluta med sladd, eller möjligen bluetooth, så kan du lägga till fjärrstyrning och larm via SMS till ljusstyrningen ovan. Programmet ”gammu-smsd” kan kommunicera med mobiltelefonen och använda den som modem för att skicka och ta emot SMS-meddelanden. De av ”pajen” mottagna SMS:en, t.ex ”on 3” kan då användas för att slå på eller av en viss strömbrytare, t.ex för värmen i fritidsstugan. Skriptet som aktiverar det kan därefter skicka tillbaka ett SMS som bekräftelse på att kommandot verkställts.

På liknande sätt kan du fjärrstyra andra saker, t.ex starta om remoteriggen om något blivit fel.

Det här är bara ett exempel på rätt kompetent lösning som man kan bygga med sin ”paj och möjligheterna är oändliga.

Om du vill lära dig mer kan du komma till vår temadag om Raspberry Pi senare i höst. Se mer i programmet.

Lämpliga inköpskällor för det du kan behöva är Clas Ohlsson, Kjell och Co och webbutiken **m.punkt.nu**, som hör till webplatsen www.temperatur.nu i vars forum du kan hitta många intressanta tillämpningar med bl.a Raspberry Pi.’

Christer /SAØBFC

Mer amatörradio från rymden

Det lilla landet Qatar, beläget i Persiska viken på Arabiska halvöns nordostkust, har ungefär 1,7 miljoner innevåndare. De har också en amatörradioklubb, Quatar Amateur Radio Society, med sällsynt goda förbindelser med inflytelserika personer inom Quatar Satellite Company.

Amatörerna har föreslagit att nästa satellit ska ha med sig en amatörtransponder och resultatet av förhandlingarna blev att det blir två transpondrar som kan användas av radioamatörer inom satellitens täckningsområde. Som omväxling är satelliten geostationär, vilket innebär att den förefaller stå stilla ovanför jorden, till skillnad från de flesta andra amatörsatelliter som kretsar kring jorden i banor vilket gör att de hela tiden flyttar sig runt jorden om man betraktar dem från jordytan.

Es’HailSat-2, som enligt planen ska skjutas upp i slutet av 2016, kommer alltså att medföra två stycken geostationära amatörtranspondrar. Den ena är en 250 kHz linjär transponder för t.ex SSB eller CW medan den andra har 8 MHz bandbredd vilket kan användas för nya experimentella digitala modulationsmetoder och DVB amatör-TV.

Frekvenserna är inte bestämda ännu men upp-länken kommer sannolikt att läggas i 2,4 GHz.bandet och nerlänken i 10 GHz-amatörband.

Båda transondrarna har antenner med stor lobbredd och beräknas kunna täcka en tredjedel av jordytan.

Et team av amatörer jobbar ihop med satellitexperterna under ledning av Peter Guelzow DB2OS (Ordförande i AMSAT-DL).

Vi väntar med spänning på nästa rapport från arbetet.

/SAØBFC Christer

Eva, Yvonne YLY, Gunnel WXL, Janne WXA och Jan-Olof IFP

Amatörradio i Morokulien

LG5LG – SJ9WL

Jag och XYL, Yvonne/SAØYLY, hade under många år pratat om att göra en bilresa under semestern till Morokulien och även till Världsarvet Grimeton. I år så blev detta äntligen verklighet. Men, om Grimeton, får du läsa på annan plats i denna tidning.

Jag har vid några tillfällen haft QSO med amatörradiostationen i Morokulien. Senast var den 15/3 i år, och då med Gunnel/SM6WXL, som operatör och som luftade signalen SJ9WL. Hon och OM Janne/SM6WXA, var på besök för 18:e gången. Jag nämnde för henne, att jag och Yvonne, länge talat om att besöka QTH:t. Döm om min förvåning, då jag dagen efter QSO:t fick ett utförligt mail om ”allt man behöver veta” inför ett besök, och dessutom med fina bilder bifogade. Med all denna fina information, så kunde vi inte motstå frestelsen, utan ”slog till” och bokade stugan ett par dagar. Den 26/6 bar det iväg. Vi fick även med oss våra goda vänner Jan-Olof/ SMØIFP och YL/Eva, säkert kända för de flesta i SödRa.

Men var är då Morokulien? Platsen ligger i Eda/ Eidskog kommun mitt på den svensk-norska gränsen. Närmaste större platser man passerat dit, är Karlstad, Arvika och Åmotsfors utmed riksväg 61. När man väl kommit fram till gränsen, övergår vägen till riksväg 2 i Norge och fortsätter mot Kongsvinger.

Namnet Morokulien kommer av det norska ordet moro, som betyder kul på svenska. Eftersom man även säger kul på svenska, och tillsammans (i en) blir det: moro-kul-i-en. Namnet myntades för första gången 1959, i underhållnings-programmet ”Över alla gränser” med Lennart Hyland och Randi Kolstad som programledare, och var ett sammarbete mellan Sveriges Radio och Norsk Rikskringkasting. Platsen gavs då namnet Radioriket Morokulien. Här finns också ett 18m högt fredsmonument i granit, byggt 1914 för att fira den 100-åriga fred, som då varat mellan Sverige och Norge. På monumentet kan man läsa ”Hädanefter skall krig mellan skandinaviska bröder vara omöjligt” och den 16 augusti i år blir det således 200-årsjubileum. Här finns också ”fredens bro”, världens minsta bro mellan två länder.

I hela världen är det dessutom bara från Morokulien, som man kan skicka ett brev frankerat med två länders frimärken. Naturligtvis stämplat från Morokulien. Lars-Gunnar Björklund, känd från bland annat Tipstjänst och som sportkommentator/sportjournalist, kröntes till ”Kung över fredsriket” år 2009 under namnet Lars I Gunnar, och verkade fram till sin död 2012. Hans valspråk var: *För Morokulien i alla tider.* Naturligtvis, så har Morokulien även egen vacker flagga, valuta (daler) och pass. De två senare är endast av samlarvärde och souvenir.

Själva radiostugan, ”Grensestua” ligger nästan mitt på gränsen mellan Sverige och Norge sånär som på kanske några meter in i Norge. Stugan är renoverad och dessutom helt handikappanpassad. Det finns badrum med tvättfat, dusch och duschstolar. Kök med kylskåp och frysfack, två kokplattor, kaffebryggare, mikro, glas, bestick och tallrikar. TV och öppen spis i finrummet. För övernattning så finns det två dubbla bäddsoffor i finrummet samt två hopfällbara sängar. Det du måste tänka på, är att ta med dig kuddar, sängkläder eller sovsäckar. Annars finns allt man behöver.

I Charlottenberg, strax i närheten, finns många affärer och stora köpcenter med bra priser. Hit åker även många norrmän för sina inköp. Ja, så finns det förstås ett shack också. Riggen är en IC-756 PROIII för HF, 6m och digitala moder samt en IC 706 MKIIG för VHF, UHF. Utanför finns en mast som åtminstone är 18m hög.

Antennerna är följande:

Vertikal för 23cm, 70cm och 2m. Log-periodisk beam för 80 – 1380 MHz. 6-element Yagi för 50 MHz. Log-periodisk beam för 10, 12, 15, 17 och 20m. Kombinerad trådantenn för 40, 80 och 160m samt en G5RV för 10 – 160m

Amatörradiostationen är den enda i världen med sin placering ”mitt på gränsen” mellan två länder och med två länders stationssignaler. De båda stationssignalerna SJ9WL eller LG5LG leder snabbt till ”pile-up”. Med den log-periodiska antennen för HF, som står i Norge, går det mesta att köra. Det finns även en trippeldipol och en G5RV vars ena ändar är monterade i Norge och de andra i Sverige.

Stugan drivs av föreningen ARIM, Amatör Radio I Morokulien, och startade för 46 år sedan (1968). Är du radioamatör, så kan du i skrivande stund, hyra den för 350:00 SEK/dygn. Då kan ni dessutom vara upp till 5-personer. För 6-personer eller fler är det dubbelt pris. Inkomsterna från uthyrningen går bland annat till underhåll och drift av stugan. Allt du behöver veta såväl som frågor beträffande bokning av stugan, finns att läsa på ARIM:s hemsida: www.sj9wl-lg5lg.com/

Boka detta fantastiska QTH och bidra med ytterliga QSO:n till de redan 1,8 miljoner kontakter man hittills haft med radioamatörer runt om i världen sedan 1968. Det blir en fantastisk upplevelse – det kan jag lova. Jo, när vi anlände till stugan, så fick vi en proffsig guidning om alla dess faciliteter och radioutrustningen. Vem då av? Jo, av Gunnel/SM6WXL och Janne/SM6WXA, som nu på sin resa mot Norge, gjort ett stopp några dagar, och för 19:e gången. Men, jag tror alla förstår varför.

73 Robban SMØTAE (text o bild) och Yvonne SAØYLY!

Robban/SMØTAE står på världens minsta bro mellan två länder. I Bakgrunden syns fredsmonumentet från 1914. Gränsen passerar också mitten av monumentet. Han känner sig lite kluven... Norrman eller Svensk?

Yvonne/SAØYLY i Sverige och Eva i Norge, på var sin sida om gränsen, som också går genom Morokuliens infocenter.

SKØMC/ Radioklubben Radio Bikers.

En ny klubb som bildades i juni månad av SAØBQA, SAØBQL och SMØWED.
MC-intresserade amatörer är välkomna! Det är inte någon konkurrent till QO utan mera som ett komplement och kul grej.

En vacker dag på semestern kom tre MC-knuttar från 08-området till mitt QTH utanför Aneby i Småland. Det var Leffe/SAØBQA, Leffe/SAØBQL och Jocke/SMØWED.

Efter en snabbfika i solskenet fortsatte vi till Olof/SM7HCW som bor i Tenhult. Därefter fortsatte vi i samlad trupp mot Huskvarna för att kolla in SVARK:s /SK7AX gamla klubbstuga på Vissmålen.

För två år sedan tvingades klubben att lämna detta QTH efter mer än 40 år då hyran skulle höjas med nära 1000 %.

Huset på Vissmålen är fortfarande efter två år i oförändrat skick, och står fortfarande helt öde med begynnande förfall!

Det var med olustkänsla vi fortsatte. Nu var målet Södra Vätterbygdens Amatörradioklubb - SVARK:s nya QTH i Axamo, Jönköping.

Där har klubben köpt loss en tomt på ca: 3000 m2, med tillhörande två små stugor.

Det har bildats ett byggteam, och man håller på med ett nybygge i egen regi. En av stugorna byggs i hop med en ny huskropp, och en av stugorna har rivits. Husbygget blir totalt ca: 130 m2, med effektivt utnyttjade ytor.

Det är ett omfattande arbete som görs med både tomt och nybyggnation och det arbetas efter en sträng tidsplan. Allt görs med egna krafter, utom de omfattande schaktarbeten som gjorts på tomten, där en grävare anlitades. Detaljerade ritningar för bygglovet har gjorts och godkänts.

Just denna dag arbetades det med plintarna inför gjutningen som skulle göras veckan efter. Målet är att få tak och väggar klara innan vintern, och färdigställande nästa år. Mycket arbete och pengar blir det, men klubben äger allt själva! Ideella insatser och sponsring hjälper stort!

Tre Versatowers är planerade varav två markfästen redan är nergrävda.

Nästa år räknar vi med att det skall vara ett fungerande toppen-QTH! Arbetet kan följas på *www.sk7ax.se*.

Text o bild /FDO (även SVARK-member)

Klart för gjutning av plintar.

Meeting med delar av SVARK:s byggteam.

Tekniska museet - SKØTM - snart QRV från Gålö

Störningar på kortvåg, framför allt på de lägre banden, är som bekant ett stort problem i stadsmiljö. Tekniska museet i Stockholm försöker nu lösa detta genom att montera en loop-antenn på Gålö. Tanken är att kunna köra ”remote” och använda 40, 80 samt 160-metersbanden i så störningsfri miljö som möjligt. Det är Leif/SAØBQA med XYL/Kirsti som möjliggjort detta genom att välvilligt ställa sitt QTH till förfogande.

Antennarbetet påbörjades under V30 och beräknas vara klart under augusti. Idag 1/8 så monterades själva loopen, som är 217 m lång och gjord av 2,4 mm lackerad koppartråd. Tråden hålls uppe i fyra fästpunkter med hjälp av block och med ca 20 m, som högsta höjd över marken.

73 de Robban/TAE (text & bild)

Montering av draglina på koppartråden. Från v. syns Jan-Olof/SMØIFP, Bengt/ SMØUGV (stationschef på SKØTM) samt Kåre/SM5DSB.

Nyckelinnehavare till Gålö-stugan

Kalle /NUE	0739-64 96 62
Jan-Olof /IFP	073-678 05 13
Göran /XW	0760-82 81 95
Jonas/AAZ	073-908 28 64
Joachim /WED	070-738 66 27
Lasse/FDO	070-343 99 69
Robban/TAE	070-555 38 49
Leffe/BQA	070-547 16 58
Ingemar/SYQ	070-602 47 55
Leif/DSG	073-412 63 14
Ingemar/DSF	0707-75 34 84

Hör efter med någon av dessa om aktivitet pågår och om du då vill komma till stugan!
Aktivitet pågår i regel varje dag.

T.h. Kalle/NUE kör första qso:t med loopen. Det blir 599 från Rumänien (YR) och med endast 5W. T.v. Ulf/DWK

Postadress:
Box 188, 136 23 Haninge
PG 68 05 89-9
Org nr. 802453-8269

Södertörns Radioamatörer

Söd Ra

Möteslokal: Kvarnbäcksskolan, Mostensvägen 4, Jordbro. alternativt klubbstugan, Hasslinge, Gålö
Möten varje onsdag, öppet från kl 18.30, start kl 19.30. Se programmet.

Medlemsavgift: 200:-/år, 100:- för familjemedlem, ungdom under 20 år, 75:-.

Från 1 juli halva avgiften för nya medlemmar.

Från 1 november gäller nästkommande års avgift för resten av året och för kommande år.

Internet:
www.sk0qo.se
e-mail: styrelsen @sk0qo.se

Bulletin och QO-nät: Varje söndagskväll kl 20.30 SNT/SST på kanal R3x: 145.6875 MHz./RU6: 434.750 MHz (shift minus 2 MHz)
Kortvågsnät: Söndagar kl 10.00 SNT/SST på 3633 kHz +/- QRM
QRS-nät: Telegrafi. Lördagar kl 14.00 SNT/SST på 3545 +/-5 kHz

Repeater SKØQO/R

R3x - 145.6875 MHz för 2 m, eller
RU6 - 434.750 MHz ”Shift minus 2.0 MHz” för 70 cm.

Båda repeatrarna är sammanlänkade och kan aktiveras från valfritt band. Öppning **DTMF-0** eller **1750**-ton.

Repeater SKØQO B, D-star
434.575 MHz, shift - 2 MHz.

Styrelse

Ordf	SMØLYC	Mikael Björkgren	08-745 59 35	sm0lyc@ssa.se
vice Ordf	SMØFDO	Lars-Erik Jacobsson	08-500 102 60	sm0fdo@sk0qo.se
Sekr	SMØDSF	Ingemar Johansson	0707-75 34 84	sm0dsf@sk0qo.se
Kassör	SMØNUE	Karl-Erik Färdigh	08-777 24 52	sm0nue@ssa.se
Ledamot	SAØBFW	Wittich von Zedtwitz	070-499 85 16	sa0bfw@sk0qo.se
Ledamot	SMØSYQ	Ingemar Thagesson	070-602 47 55	ingemar@thagesson.se
Ledamot	SMØWED	Joachim Sundin	070-738 66 27	sm0wed@sk0qo.se
Suppl	SMØFNV	Nils Willart	08-742 26 59	sm5fnv@sk0qo.se
Suppl	SAØBQA	Leif Johansson	070-547 16 58	sa0bqa@sk0qo.se

Funktionärer

Kontakt kommun	SM5XW	Göran Eriksson	08-500 288 18	sm5xw@telia.com
Mtrlförvaltare	SMØSYQ	Ingemar Thagesson	070-602 47 55	ingemar@thagesson.se
Grupp:	SMØFNV	Nils Willart	08-742 26 59	sm0fnv@sk0qo.se
	SMØNUE	Karl-Erik Färdigh	08-777 24 52	sm0nue@ssa.se
	SMØFDO	Lars-Erik Jacobsson	08-500 102 60	sm0fdo@sk0qo.se
	SMØLYC	Mikael Björkgren	08-745 59 35	sm0lyc@ssa.se
QSL o Tester	SMØDSF	Ingemar Johansson	0707-75 34 84	sm0dsf@sk0qo.se
Ungdom	SMØFNV	Nils Willart	08-742 26 59	sm5fnv@sk0qo.se
Repeaterförest.	SMØYIX	Mats Idén	08-777 19 24	mats.iden@home.se
Webmaster	SAØBFC	Christer Jonson	073-912 13 06	sa0bfc@sk0qo.se
Stugfogde	SMØWED	Joachim Sundin	070-738 66 27	sm0dwed@sk0qo.se
Kursadministr.	SMØFDO	Lars-Erik Jacobsson	08-500 102 60	sm0fdo@sk0qo.se
Fyrtest+museiship	SAØBFW	Wittich von Zedtwitz	070-499 85 16	sa0bfw@sk0qo.se
Program	SMØDSF	Ingemar Johansson	0707-75 34 84	sm0dsf@sk0qo.se
SödRa nyh.blad	SMØFDO	Lars-Erik Jacobsson	08-500 102 60	sm0fdo@comhem.se
Prylmarknad	SMØFDO	Lars-Erik Jacobsson	08-500 102 60	sm0fdo@comhem.se
Revisor	SMØEYT	Börje Carlsson	08-500 224 38	borje-carlsson@tele2.se
Revisor	SMØDXG	Anders Eltvik	08-776 23 11	sm0dxg@ssa.se
Valberedning	SMØTAE	Robert Malmqvist	08-742 10 76	valberedningen@sk0qo.se
	SMØIFP	Jan-Olof Nilsson	08-447 76 01	valberedningen@sk0qo.se
	SAØYLY	YvonneMalmqvist	08-742 10 76	valberedningen@sk0qo.se